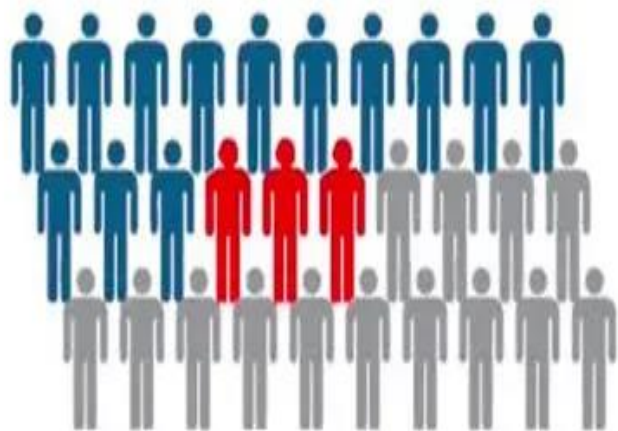

אוכלוסיית ישראל

גדלה מ-7.55 מיליון בסוף 2009

ל-9.13 מיליון בסוף 2019

וצפויה למנות 11.13 מיליון בשנת 2030

אזרחות - יחידה ראשונה יחסי אזרח ומדינה

איסוף ארגון ועריכה – אילת כ"ץ

ארבעה תנאים לקיום מדינה

1. שטח מוגדר
טריטוריה
(שטח וגבולות)
2. אוכלוסייה
3. שלטון
4. ריבונות

ארבעה התנאים ההכרחיים לקיומה והגדרתה של מדינה הם:

טריטוריה מוגדרת - שטח מוגדר, בעל גבולות ברורים ומוכרים, בתחומי היבשה, האוויר והים וכן התחום התת-קרקעי. שטח מדינה בגבולות מוגדרים. השטח אינו חייב להיות רצוף. שטחים אלה מוגדרים או מתוחמים באמצעות גבול, בין אם הוא טבעי (נהר, הר..) או מלאכותי, ובין אם הגבול הוא גבול מוסכם המקובל בהבנות והסכמים בינלאומיים, או גבול זמני.

למדינת ישראל יש כיום שני סוגי גבולות:

גבול מוסכם (מוכר) - גבול שהוסכם עליהם בין שתי מדינות בהסכמי שלום. גבול קבוע ואינו ניתן לשינוי. גבולות מסוג זה יש לישראל עם מצרים וירדן.

גבול זמני - גבול שאין הסכמה לגביו בין המדינות שכנות, גבול שהושג בהסכמי הפרדת כוחות או בהסכמים של שביתת נשק. גבולות מסוג זה יש לישראל עם סוריה ולבנון.

2. אוכלוסייה קבועה - כלל האנשים החיים במדינה ומקיימים בה שגרת חיים: אזרחים, תושבי קבע ותושבים זמניים.

האוכלוסייה מורכבת ברובה מציבור של אזרחים וממיעוט של לא-אזרחים. כל מדינה קובעת בחוקיה מי זכאי לאזרחות ומה הן זכויותיהם וחובותיהם של האזרחים.

3. שלטון וממשל – גוף השולט באמצעות מוסדותיו בטרטוריה ובאוכלוסייה. הגוף המנהל את ענייני המדינה. בעל סמכות לכפות את מרותו על השטח ועל האוכלוסייה באמצעות חקיקה, קביעת מדיניות, ביצוע ושיפוט.

ריבונות - יכולת לקיים יחסי חוץ- עצמאות המדינה. אי-תלות. יכולתה של המדינה

לנהל את ענייני הפנים שלה ואת ענייני החוץ שלה ללא התערבות של גורם זה.

עצמאות – המדינה רשאית להחליט כיצד לפעול בענייני הפנים ובענייני החוץ

שלה. היא איננה כפופה להוראות של מדינה אחרת.

הדרך המקובלת להוכחת קיומו של הקריטריון הרביעי היא בקשה להתקבל

כמדינה חברה באו"ם – הכרה בינלאומית

בהתאם למגילת האו"ם כדי להתקבל כמדינה חברה באו"ם על המועמדת לזכות

קודם כל בתמיכה של רוב מיוחס מהחברות במועצת הביטחון וכן לזכות ברוב של

שני שלישים בהצבעה בעצרת הכללית.

האם אפשר לחיות ללא גבולות ?

גבולות
וטרטוריה

<https://www.youtube.com/watch?v=jbwMaCGy9Pk>

Imagine - John Lennon

מתוך השיר

”תארו לכם שאין מדינות
את זה לא קשה לעשות
שום דבר למות או להרוג בעדו
אפילו לא דתות
תארו לכם שכול בני האדם
חיים בשקט ושלווה
תארו לכם שאין עוד רכוש
אני תוהה אם אפשר
ללא צורך בִּבְצֵעַ או רָעֵב
אחוות בני אדם
תארו לכם שכולם
מתחלקים בעולם”

אולי תאמר שאני סתם חולם
אך אני איני היחיד.
מקווה שיום אחד תצטרף אלינו
והעולם יחיה כאחד.

ב- 1973 יצרו לנזן ואשתו יוקו אונז את מדינת "נוטופיה" הדמיונית שהתבססה על הרעיונות בשיר בהכרזת העצמאות של המדינה מנוסח:

אין אדמה, אין גבולות, אין דרכונים. יש רק בני אדם. בנוטופיה אין חוק מלבד החוקים הקוסמיים כל אזרחי נוטופיה הם שגריריה. ניתן לקבל אזרחות על ידי הכרזה על מודעותך לנוטופיה.

למדינה החדשה אף נוצר דגל שצבעו היה לבן בלבד. על חותם המדינה ציירו תמונה של כלב ים (seal) באנגלית במשחק מילים על "חותם" שגם הוא (SEAL) ההמנון של המדינה שהושמע באחד מאלבומיו של לנזן היה מורכב מכמה דקות של שקט מוחלט. בביתם של לנזן ויוקון אונז בארה"ב הוכנס שלט "השגרירות הנוטופית."

"Imagine הוא היום הפזמון הרשמי של ארגון זכויות האדם "אמנסטי"

הידעתם?

זה היה השיר שבו השתמשו על מנת להעיר את האסטרונאוטים של מעבורת החלל קולומביה בטיסה ב- 2003 שבמהלכה מתו חברי הצוות ובהם האסטרונאוט הישראלי אילן רמון.

שאלות לשיח

קהילה אחת-מדינה אחת-עולם

- ❖ האם מה שכתוב בשיר ניתן לידי מימוש?
- ❖ האם העולם שדמיין יכול להתקיים במציאות?
- ❖ מהם היתרונות והחסרונות של עולם כזה?
- ❖ אם הייתם בוראים מדינת עולם אוטופי כיצד היא הייתה מתנהלת?
- ❖ האם במבחן הזמן ג'ון לנון צדק?

<http://boazlin.wixsite.com/damyen/blank-7>

קהילת נוטופיה

מהו גבול?

גבול הוא קו המפריד בין ישויות, בין מקום למקום (בין שדה לשדה, בין עיר לעיר, בין מדינה למדינה, בין מחוזות וכדומה) מילון אבן שושן

כך נראים גבולות של שלום

האם גבול הוא דבר קבוע או משתנה?

גבול הינו דבר דינאמי ומשתנה.

ישראל הינה דוגמא טובה למדינה

שבה הגבולות השתנו לעיתים

תכופות.

גבולות בעולם יכולים להשתנות בגלל

סיבות רבות לרבות – מלחמה,

שינויים טבעיים קיצוניים, החלטה

של המדינות וסיבות אחרות.

פולין – אוקראינה

הדג הענקי הזה שששוחה להנאתו מאוקראינה לפולים מורכב כולו מצמחים ואדמה ולמעשה קובע את הגבול בין שתי המדינות.

בלגיה – הולנד

לבית הקפה הזה נכנסים מהולנד, אבל היציאה היא דווקא מבלגיה

אל תתלהבו כל כך מהר שאפשר פשוט לעבור למדינה אחרת בלי שום אישור או רישום, ברגע שתגיעו לפורטוגל תחכה לכם סירה שתחזיר אתכם חזרה לספרד. מהרגע שהגעתם לפורטוגל אתם חוזרים שעה אחת אחורנית בזמן – זה ההפרש זמנים בין ספרד לפורטוגל.

ספרד פורטוגל

תכירו את האומגה שמסיעה כל יום בין 25-30 נוסעים בשעה אחת, בעלות של 15 אירו לאדם. במהירות של 80 קמ"ש מגובה 720 לגובה 0 בדקה אחת בלבד.

האומגה הזאת היא היחידה בעולם שמחברת בין 2 מדינות האומגה מתחילה באנגלוסיה שבספרד והירידה היא לאורך הנהר גוואדיאנה באלקוטיס שבפורטוגל.

וכמובן, אי אפשר לשכוח את הגבול שנחשב בעיני רבים לאחד המקומות היפים בעולם, מפלי ניאגרה, ששוכנים על הגבול שבין ארצות הברית לקנדה. גובהם של המפלים מגיע ל-51 מטרים בצד הקנדי ול-30 מטרים בצד האמריקאי, ואורכם הכולל מתקרב לקילומטר.

<http://www.pitria.com/beautiful-borders>

פטריה

וכך הגבולות נראים אצלנו....

גבול ישראל מצרים

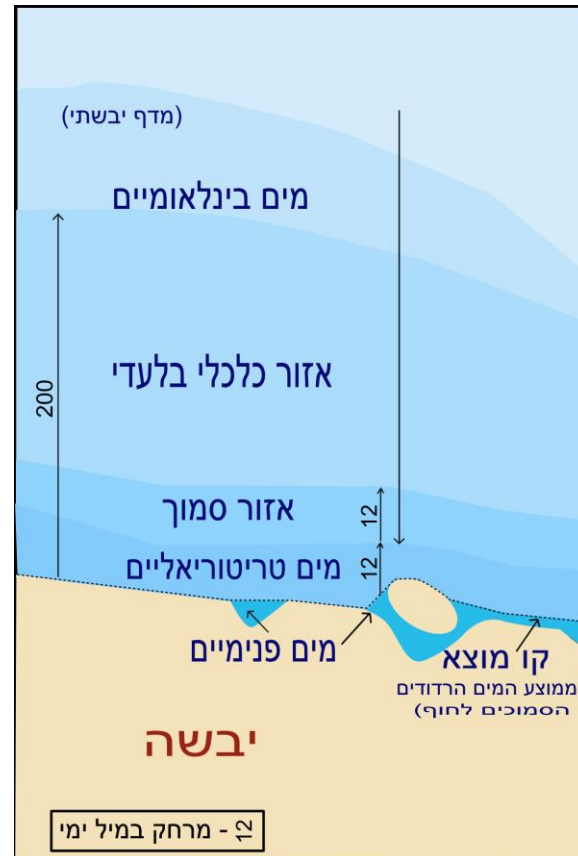
גבולות ימיים- מים טריטוריאליים

מים טריטוריאליים, לפי אמנת האומות המאוחדות על משפט הים משנת 1982, הם רצועה המשתרעת לכל היותר 12 מייל ימי, שהם כ-22 קילומטרים, כלפי חוץ מחופה של מדינה חופית. אזור זה נחשב כשטח תחת ריבונות של אותה המדינה, אך אפשרי המעבר בו לספינות זרות (צבאיות ואזרחיות). האמנה נכנסה לתוקף בשנת 1994.

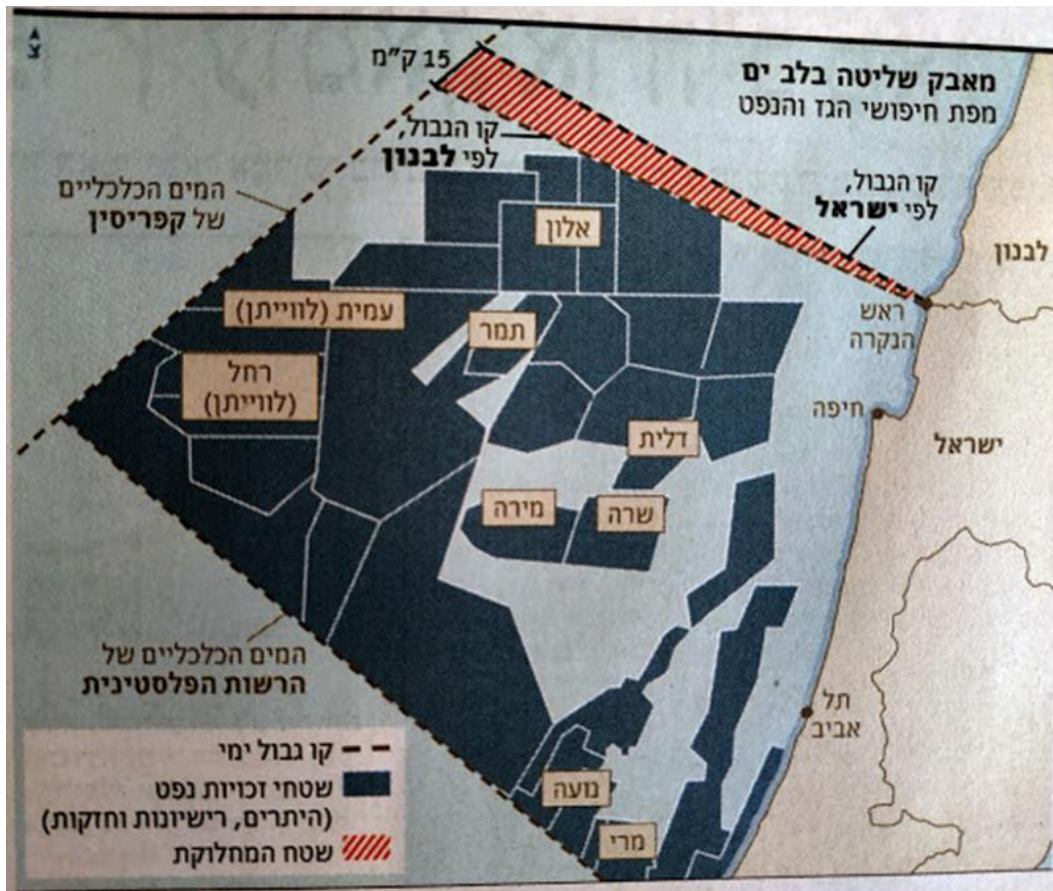
מים כלכליים

האזור הכלכלי הבלעדי ("מים כלכליים"), כפי שנקבע בחוק הים, הוא אזור ימי עד 200 מיילים ימיים (370.4 ק"מ) מחוף מדינה, ובו למדינה זכויות מיוחדות לחיפוש ולשימוש במשאבים ימיים, כולל ייצור אנרגיה ממים ורוח. בשימוש בדיבור, המונח עשוי להרחיב את תחום המים הכלכליים עד מעבר למדף היבשת - מעבר לגבול של 200 מייל.

לפני 1982, מים טריטוריאליים הורחבו בצורה בלתי מבוקרת פעמים רבות על מנת לספח פעילויות כגון כרייה במים עמוקים, קידוח ימי, זכויות הדיג (ראו מלחמת הבקלה) ולמנוע שידורי רדיו פיראטיים ממתקנים ימיים מלאכותיים ומספינות עוגנות. לעיתים קרובות, אזור כלכלי בלעדי הנתבע על ידי מדינה מסוימת, נתבע גם על ידי מדינה אחרת.

שדות הגז המשמעותיים של ישראל תמר, לווייתן והאחרים נמצאים באזור הכלכלי הבלעדי שלה מעבר לתחום המים הטריטוריאליים. אף על פי שחוק הים שהתקבל ב-1982 דורש הפקדה של הכרזה על השטח במוסדות האו"ם (למקרה של תביעות סותרות מצד מדינות שכנות) הרי ישראל הכינה רק ב-2007 הצעת חוק בנושא זה (שלא אושרה) והכריזה בפועל על שטח זה רק ב-10 ביולי 2011. ב-17 בדצמבר 2010 חתמו ישראל וקפריסין על הסכם תיחום. הסכם זה היה אמור להשלים את ההסכם שנחתם בין קפריסין ובין לבנון בינואר 2007 אולם מעולם לא אושר על ידי הפרלמנט הלבנוני.

אוכלוסיית ישראל

ynet

נתוני הלמ"ס לערב ראש השנה
ילודה, תמותה ודתות

50 אלף
נפטרו

196 אלף
תינוקות

184 אלף
נוספו לאוכלוסיית
ישראל

164 אלף
זרים

1.907 מיליון
ערבים

6.744 מיליון
יהודים

מדינת לאום ומדינת כלל אזרחיה

- **מהי מדינת לאום?**
- מדגישה את היסודות האתניים של לאום הרוב החי בה, אך יש בה גם יסודות פוליטיים משותפים- המדינה היא מדינתם של הרוב והמיעוטים החיים בה.
- **מדינת כלל אזרחיה?**
- מדגישה את היסודות הפוליטיים המשותפים של אזרחיה, ללא קשר למוצאם של האזרחים

סוגי מדינות לאום בעלות דגש אתני:

- **מדינת לאום** הומוגנית מדינה שחי בה לאום אחד (פורטוגל, יפן)
- **מדינת לאום:** רוב לאומי ומיעוטים של לאומים אחרים- הרוב הוא דומיננטי בשפתה, בתרבותה, סמליה וחוקיה של המדינה (ישראל, פולין)
- **מדינה דו לאומית:** ביטוי ליסודות האתניים של שני לאומים או יותר (בלגיה)
- **מדינה רב לאומית:** ביטוי ליסודות אתניים של מספר לאומים (שוויץ)

לאום ולאומיות

לאומיות ומדינות לאום לאום:

בני אדם בעלי יסודות משותפים כמו, מוצא, תרבות ועוד, או/ו יסודות משותפים כמו ערכים/אידיאולוגיה, היוצרים תודעת שייכות וזהות משותפת להם לעומת קבוצות אחרות. בני הלאום רוצים לשמר את אותם יסודות משותפים ולחיות על פיהם, ושואפים להגדרה עצמית, כלומר לחיות במדינה ריבונית משלהם.

קבוצה אתנית:

בני אדם בעלי יסודות משותפים כמו מוצא, תרבות, דת, שפה, והיסטוריה, היוצרים תודעת שייכות וזהות משותפת להם לעומת קבוצות אחרות. חברי קבוצה זו רוצים לשמר את אותם יסודות ולחיות על פיהם, אך לא במסגרת מדינה ריבונית משלהם. כלומר, אינם שואפים להגדרה עצמית. לדוגמה הדרוזים.

סוגי לאומיות

לאומיות היא רעיון והשקפת עולם על פיהם ניתן להגדיר את אופיין של מדינות. בהקשר זה יש שני סוגים של לאומיות:
לאומיות אתנית-תרבותית:

זוהי גישה המתבססת על היסודות המשותפים של בני הלאום, יסודות כמו, מוצא, דת, שפה, היסטוריה, תרבות ועוד. יסודות אלה יוצרים תודעת שייכות וזהות משותפת להם לעומת קבוצות אחרות. בני הלאום רוצים לשמר את אותם יסודות משותפים ולחיות על פיהם, ושואפים להגדרה עצמית. כלומר לחיות במדינה ריבונית משלהם. על פי הלאומיות האתנית תרבותית הלאום קדם למדינה. אין חפיפה בין ההשתייכות ללאום לבין האזרחות. לדוגמה, בישראל אדם יכול להיות בעל אזרחות ישראלית אבל לא להשתייך ללאום היהודי, וכך גם יהודי יכול להיות אזרח של מדינה אחרת ולא אזרח ישראלי.

לאומיות פוליטית-אזרחית:

זוהי גישה המתבססת על היסודות המשותפים של בני הלאום, יסודות כמו אידאולוגיה וערכים ללא קשר ליסודות אתניים. בדרך כלל מדובר בערכים דמוקרטיים ובהזדהות של האזרחים עם המדינה וחוקיה. יסודות אלה יוצרים תודעת שייכות וזהות משותפת המהווים את הדבק המלכד של האזרחים. להם לעומת קבוצות אחרות. בני הלאום שואפים לשמר את ההגדרה העצמית. כלומר לחיות במדינה ריבונית משלהם. על פי הלאומיות הפוליטית-אזרחית המדינה קדמה ללאום. יש חפיפה בין ההשתייכות ללאום לבין האזרחות. לדוגמה, בארה"ב כל אדם בעל אזרחות אמריקאית שייך ללאום האמריקאי, ללא קשר למוצאו, תרבותו, דתו וכו'.